

ਪਰ ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 2 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22'6 ਅਤੇ 227 ਸੀਐਫ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਟਿੱਲ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਚੋਣ ਸ਼ੇਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਨਤੀਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ 'ਤੇ.

(11) ਆਈ.ਆਰ. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਗਤ, ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁਪਏ। 100.

ਬੀ ਅਲਰਾਜ ਟਰਨ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਸਿਵਲ ਟ੍ਰਟਕਲ

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੀਡਿਤ ਜੇ.

ਮਾਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2 179

29 ਜੁਲਾਈ 1968

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ (1953)- ਭਾਗ 1, ਭਾਗ l - ਨਿਯਮ 7.3— ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ— ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ— ਕੀ ਸਿਰਫ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ

Malvinderjit Singh v. State of Punjab, etc. (Pandit, J.)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, ਖੰਡ I, ਭਾਗ I ਦੇ ਨਿਯਮ 7.3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਰਾ ੯)।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਯੋਜਤਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੮)।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 18 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ 16 ਅਗਸਤ, 1965 ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਦੋ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬਨਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਜੀ ਐੱਸ ਸੀ ਹਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਡੀਵੇਕਟ, ਇੱਕ ਡੀਵੇਕਟ ਲਈ -ਜੀ ਐਨਰਲ, ਪੀ ਯੂਨਜ਼, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੀ ਐੱਚ, ਜੇ.- ਮਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਹੁਕਮਾਂ, ਮਿਤੀ 18 ਜਨਵਰੀ, 1963, 23 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਅਤੇ 16 ਅਗਸਤ, 1965 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ, Msd'cal ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਜੁਲਾਈ, 1955 ਵਿੱਚ ਵੀ.ਜੇ. ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ 10000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। 140—10—250। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਆਈ

ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਦੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਪੋਸਟ ਲਈ ਰੁਪਏ 250-20-550 ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ 9 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਨੇ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਖੁਰਾਕ ਵਿਭਾਗ. ਸਟੋਰ ਕੀਪਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਕਤ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਸਟੋਰ-ਕੀਪਰ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਦਾ ਸਟਾਫ ਰਸੋਈ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਖਾਣਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਕਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ-ਕੀਪਰ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਿ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਸਟੋਰ-ਕੀਪਰ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਘਿਓ ਦਾ ਟੀਨ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਟੋਰ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੀਸੀਐਨਡੀਏਟ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਗਰਗ, ਲੇਖਾ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਈਟ ਸਟੋਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਨੇ 3 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੈਕਿੰਗ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 18 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦ

ਮਾਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ (ਪੀਡਿਟ, ਜ.)

ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 23 ਨਵੰਬਰ * 1963 ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਿਆਦ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਮੁਅੱਤਲ ਅਧੀਨ ਬਿਤਾਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਬਿਤਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਧਿਰ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ! ਉਕਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 1963 ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨਵੰਬਰ, 1963 ਵਿਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰਵ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ! ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਕਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (1) ਘਾਟ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ, ਜਿਸਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਸੀ। 6,582, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘਾਟ ਉਸਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਾਰਨ ਆਈ ਹੈ; ਅਤੇ (2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੋ ਵਾਧੇ ਨੂੰ 'ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਨਾਲ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ;-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੈਂਡਿੰਗ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। 16 ਅਗਸਤ 1965 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, (1) *Quintessential Singh* (1964, State of Punjab, ਲੱਕੜ (ਏ.ਜੀ.ਜੇ.) ਪਾਈ ਗਈ ਅਤੇ (2) ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(3) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ 18 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ (1) ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕੇ ਕੇ ਜੱਗੀਆ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: "ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- "ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਮ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤਾ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀ. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਮੁਅੱਤਲੀ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ। ਰਿਟਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਆਮ ਅਮਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 787
- (2) ILR (19 '67) 1 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ Hry. 95=ਅਜੀਤ। 1968 ਪੀ.ਬੀ. 97.

ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੰਬਿਤ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਹੀ ਬਿੰਦੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇ ਕੇ ਜੱਗੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਵੇ? ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਸੀ। ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਸ: ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (3) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਏ, ਰਘੁਬਰ ਦਿਆਲ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਹੱਲਕਰ, ਜੇ. ਦੀ ਤਰਫ਼, ਦੇ ਪੈਰਾ 54 ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ। ਫੈਸਲਾ:-

“ਇਹ ਨਿਯਮ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਪਰ ਇਹ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਸਮੀ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਦਾ ਇਹ ਪੜਾਅ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।” (ਅੰਡਰਲਾਈਨਿੰਗ ਮੇਰੀ ਹੈ)।

ਫਿਰ ਪੈਰਾ 55 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

“ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਮਾੜੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਉਸਦੀ

Malvinderjit Singh v. State of Punjab, etc. (Pandit, J.)

ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਖੋਜ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ. ਲੰਬਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(5) ਪੈਰਾ 56 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ I ਤੋਂ R.2.2 (b), ਖੰਡ II, 1959 ਨਿਯਮ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਹੈ,

"ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ।"

(6) ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਯੰਗਰ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, 'ਰਘੁਬਰ ਦਿਆਲ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਸੀ:-

“ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਾਰੇ ਦਿਆਲ, ਜੇ., ਅਤੇ ਅਸੀਂ

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(7) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਵੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ■ ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 23 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦਾ ਨਿਯਮ 7.3, ਭਾਗ 1, ਭਾਗ 1, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੂਜੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਮ. ਗੋਪਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਨਾਇਡੂ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ 54 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮ 7.3 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਨਿਯਮ 7.3 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:-

“(1) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁੜ-ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ, ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ:-

- (a) ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਬਾਰੇ; ਅਤੇ
- (b) ਕੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਬਿਤਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(4) 1967 ਐਸਐਲਆਰ 800

- (2) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੋ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ, ਹਟਾਇਆ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ' ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (3) ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੋ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

Malvinderjit Singh v. State of Punjab, etc. (Pandit, J.)

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਧਾਰਾ '(3) ਅਧੀਨ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਭੱਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

ਅੱਗੋਂ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਯਮ 7.2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਬਿਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਬਿਤਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚਾਹੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਮੰਨਣਯੋਗ ਛੁੱਟੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(9) The Thee Caset of they Government, ਜਿਸ ਦਾ "theuretu" ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 7.3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਰਕਾਰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਅੱਤਲੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਹੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਾਗੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇ ਕੇ ਜੱਗੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 7.2, ਜੋ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਯੋਗ ਭੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਆਮ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਨਿਯਮ 7.3, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਯੋਗ ਭੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਆਮ ਅਰਥ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁ. ਉਸ ਤੋਂ 6,034 ਰੁਪਏ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਯਮ 7.3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸਸ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਬਿਤਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਕਿ 23 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 7.3 ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਵੈ-ਨਿਰਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਕਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੂਸਰਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼, ਇਸ ਲਈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਤੀਜਾਕਾਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰਿਣਾਮੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਨਿਯਮ 7.3 ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਆਖਰਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਯਮ 7.3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ

ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ■, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੋਗ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ, ਹੇਠ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਕਾ। ਨਿਯਮ 7.3. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਥੇ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਚੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਭੱਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਹ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਿਆ, - ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(10) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ। 16 ਅਗਸਤ, 1965 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ- (i) ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ; ਅਤੇ (ii) ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- a. ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।

(11) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਹੀਂ! ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ, ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੇਅ ਕਾਰਨ nqt i ice ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ. ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼, (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ, ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ/ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ^ਸੁਪਰਡੈਂਟ,, ਰਾਜਿੰਦਰ^ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਖਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਉਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ - ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

Malvinderjit Singh v. State of Punjab, etc. (Pandit, J.)

ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ii*- ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ।

(12) ਜਿਵੇਂ ਕਿ iAsa ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 5 ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਉਸ ਪੱਖੋਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਰੁਲਜ਼, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 8 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

“ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (i), (ii), ਜਾਂ (iv) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁਕਮ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ :

ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(13) ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਵਿਚ ਹੈ ਜੋ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਵਿਚ ਕਮੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। . ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 16 ਅਗਸਤ, 1965 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਨਲ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਿਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ: 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

(14) ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ, *ਸ੍ਰੀ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (5), ਅਤੇ *ਆਰ. ਡੀ. ਰਾਵਲ, ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੰਗਲਾਤ ਅਫਸਰ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। . ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਹੈ।

(15) ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਗਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ। ___

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

(5) ILR (1967) 2 Pu > nj. ਅਤੇ Hry. 471=1 I 967 SLR 129।

(6) 1967 ਐਸਐਲਆਰ 521